

Klimahandlingsplan

Vejle Kommune som virksomhed

2024-2025

GRØN KOMMUNE

Kolofon

Klimahandlingsplan for Vejle Kommune som virksomhed 2024-2025.
Udarbejdet af Direktionen i Vejle Kommune, vinter 2023/2024.

Tekst og layout:
Vejle Kommune

Find klimahandlingsplanen på vejle.dk/klima

Indholdsfortegnelse

s. 5	Forord
s. 6	Indledning
s. 8	Seks indsatser
s. 10	Organisering
s. 12	Opgavefordeling
s. 14-15	Bygninger <i>anvendelse, energistyring, energioptimering og solceller</i>
s. 18-19	Forbrug, indkøb & IT <i>Forbrug</i> <i>Adfærd</i> <i>Indkøb og udbud</i> <i>IT</i>
s. 22	Grøn transportpolitik
s. 24	Indsatser for ALLE <i>Klimabevidsthed</i> <i>Klimatilpasning</i> <i>Forbrug</i>
s. 29-33	Gode råd til implementering af klimamål
s. 36-37	Bilag: Fælles om grøn mobilitet – transportpolitik for os, der er ansat i Vejle Kommune

Forord

Siden Byrådet vedtog Vejles DK2020 klimaplan i december 2020, har klimaet stået højt på dagsordenen i kommunen, både internt og med alles vores samarbejdspartnere og borgere.

Med klimaplanen besluttede byrådet at understøtte Parisaftalens mål om at begrænse klodens opvarmning til 1,5, højst 2 grader. Det skal vi gøre ved at reducere vores udledninger med 70 % i 2030 ift. 1990 og at gå i nettonul i 2050.

I budgetforliget for 2024-2027 vedtog Byrådet, at der skal være fokus på at skabe en mere bæredygtig og miljøbevidst kultur, så det kommunale forbrug reduceres.

Vi har en fælles forpligtigelse til at arbejde for at opfylde klimaplanens mål. Vi skal skabe rammerne for, at borgere og virksomheder kan omstille sig, vi skal oplyse og inddrage og gøre det grønne valg til det nemme valg. Vi skal via vores medejerskaber arbejde sammen med forsyningsvirksomheder for omstillingen, og vi skal sørge for som kommune at gå foran.

Og derfor har vi udarbejdet en klimahandlingsplan for Vejle Kommune som virksomhed. Vi træffer med denne plan beslutninger om, hvad vi helt konkret vil gøre for at understøtte klimaplanens mål og Byrådets ønsker i budgetforliget.

Direktionen har sat sig i spidsen for denne klimahandlingsplan, fordi det er en plan, der gælder os alle. Uanset hvilket fagområde vi arbejder inden for, så er klimaet en faktor vi skal forholde os til.

Vi skal tænke klima, når vi transporterer os rundt mellem møder, når vi laver mad i institutionerne, når vi køber ind eller lader være, fordi der er et godt genbrugt alternativ. Vi skal tænke klima, når vi bygger og bruger vores bygninger.

Det er vi enige om i Direktionen, og derfor er vi glade for, at vi nu har en handlingsplan, der beskriver, hvordan vi kommer i mål.

God handlelyst,

Niels N. Ågesen, Kommunaldirektør

Indledning

Byrådet vedtog en DK2020 klimaplan i 2020, der satte politiske mål for kommunens klimaindsats. I 2024 starter en proces med at revidere klimaplanen og få en politisk drøftelse af, om mål og indsatser, der gælder hele Vejle kommunes geografi, skal opdateres.

Alle 10 politiske fagudvalg vedtog klimahandlingsplaner for deres eget fagområde i 2021. Der blev sat ambitiøse mål for, hvordan man ville implementere klimaplanen i alle fagområder. De planer er blevet evalueret i 2023, og flere af dem revideres i 2023/24. Enkelte fagudvalg laver ikke en ny klimahandlingsplan, da deres indsatser primært er interne og derfor varetages i den fælles klimahandlingsplan.

Klimahandlingsplanen for Vejle Kommune som virksomhed omfatter indsatser i vores drift. Det handler om de 3% af udledningen i klimaregnskabet, der stammer fra Vejle Kommune som virksomhed, og det handler om kommunens forbrug af varer og ydelser, dér, hvor den globale klimapåvirkning ikke indgår i selve klimaregnskabet. Med denne klimahandlingsplan viser vi, at vi vil gå foran og gennemføre en grøn omstilling. Vi skal som kommune motivere og inspirere til handling.

Klimahandlingsplanen omfatter de indsatser, vi kan gøre i fællesskab. Og fremhæver de mål, vi har sat os, som gælder os alle. Den omfatter alt det, der er FÆLLES for os, og som vi gør bedst, hvis vi gør det på tværs. I planen beskriver vi også en række mål, som vi ALLE skal arbejde hen i mod, men som vi kan arbejde med på hver vores måde i vores egne afdelinger. Der ligger derfor også en opgave for de enkelte forvaltninger i at implementere de mål, der gælder for os alle.

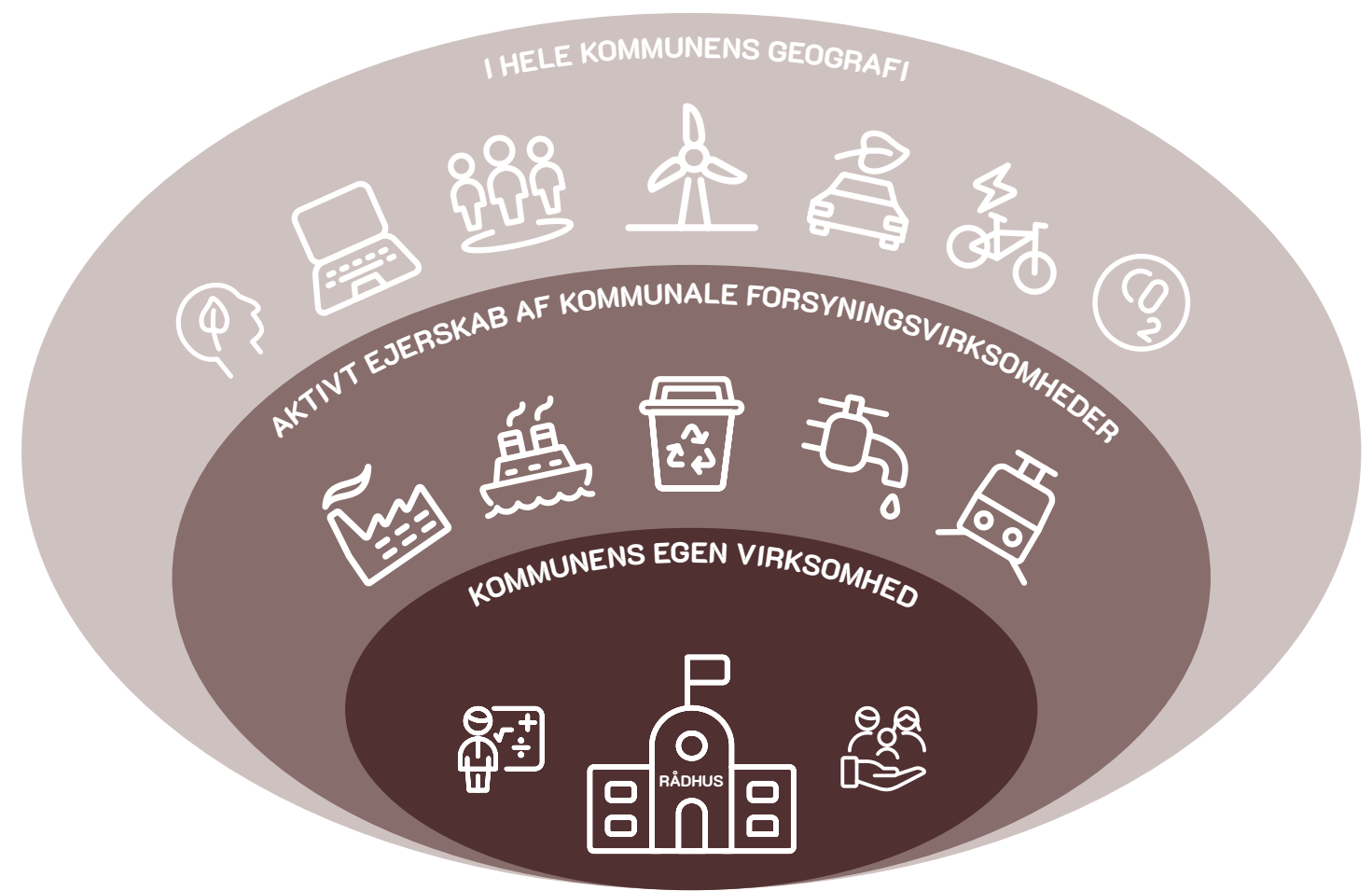
Klimahandlingsplanen omfatter indsatser, vi har særligt fokus på i 2024 og 2025, og en række delmål frem mod vores samlede 70% delmål i 2030.

Byrådet får en årlig status på DK2020 klimaplanen, og alle kan løbende følge med i fremdriften på vores klimaplanmonitor-side på vejle.dk/klima.

Direktionen er ansvarlig for klimahandlingsplanen og den interne drift og følger løbende med og får en årlig status på fremdriften i indsatser, både de FÆLLES og målene, der gælder for ALLE.

Handling på flere niveauer

Kommunens muligheder for at påvirke aktivitet foregår på flere niveauer: I kommunen som virksomhed, i ejerskabet af kommunale selskaber og i partnerskaber med alle borgere og virksomheder i hele Vejle kommunes geografi. Denne klimahandlingsplan handler om den inderste cirkel, det vi gør i kommunens egen virksomhed.

Seks indsatser – gennemføres i 2024-2025

De indsatser, der er fælles, er dem, hvor der er identificeret et økonomisk og ressourcemæssigt potentiale i at arbejde på tværs. Det er der i forbindelse med anvendelse, energistyring, energioptimering og solceller på kommunens bygninger. Det er der også i forbindelse med styring af vores forbrug, indkøb og IT-systemer. Og der er også ræson i at vedtage en fælles transportpolitik, som vi alle skal følge.

Til gengæld er der andre områder, hvor vi gerne vil tilpasse vores indsats til den dagligdag, som vi færdes i. Det betyder, at vi i den del, der hedder mål for ALLE, har besluttet en række mål, som vi alle skal arbejde henimod. Men måden vi gør det på, er op til os selv i hver forvaltning eller afdeling. De tre overskrifter for ALLE er klimabevidsthed, klimatilpasning og forbrug. For at understøtte indsatsen for at nå målene har vi lavet et inspirationskatalog bagerst i denne klimahandlingsplan.

Fagudvalgenes egne klimahandlingsplaner udarbejdes selvstændigt af hvert fagudvalg. Direktionen har dog besluttet, at det kun er de fagudvalg, der har borgervendte klimaindsatser, der skal lave deres egen SOLO klimahandlingsplan. Der bliver derfor ikke lavet en særskilt klimahandlingsplan for udvalgene Økonomi, Arbejdsmarked, Sundhed & Forebyggelse, Voksen og Senior.

Fælles	Alle	Solo
Indsatser der styres centralt og er fælles for alle forvaltninger og fagudvalg	Den enkelte forvaltning vælger selv, hvordan målene implementeres	Hvert fagudvalg implementerer egne indsatser
1 Bygninger Anvendelse, energistyring, energioptimering, solceller, klimaskærm, klimatilpasning	4 Klimabevidsthed	Fx. Landbrugspartnerskab (KNMU)
2 Forbrug, indkøb og IT	5 Klimatilpasning	Fx: Læringsforløb i Dagtilbud (BFU)
3 Transportpolitik	6 Forbrug	Fx. Bæredygtige Kultur-events (KIU)

KOMMUNENS MANDAT

Egen drift

- Bygningsdrift, kørsel mv.
- Indkøbspolitik
- Medarbejderadfærd

Medejerskab af forsyningsselskaber, trafikelskaber og lufthavn

- Ejerstrategier
- Løbende dialog og krav
- Kommunale samarbejder

Som myndighed/via politikker

- Strategier og planer
- Dagsordner/udvalg

Adfærdsændringer – borgere og virksomheder

- Partnerskaber
- Oplysning og dialog
- De grønne valg i hverdagen

CO₂-POTENTIALE

Vi har som kommune stor handlekraft, når det gælder vores egen drift. Reduktionspotentialet ift. CO₂ er ikke stort set i forhold til vores klimaregnskab, men det er her, vi kan gå foran og sørge for at vise vejen og inspirere til klimavenlig adfærd. Det største CO₂ reduktionspotentiale ligger hos borgere og virksomheder og den adfærdsændring, der skal ske der.

Organisering

Klimaindsatsen sker i alle kommunens afdelinger, og det skal denne fælles klimahandlingsplan understøtte. Klimasekretariatet koordinerer viden og indsatser imellem forvaltninger, politikere og direktion. Der er kontaktpersoner i alle forvaltninger, der er ansvarlige for den lokale udmøntning. Siden vedtagelsen af DK2020 klimaplanen i december 2020 er der igangsat en lang række, primært eksternt rettede, indsatser i alle kommunens forvaltninger.

Politisk sker klimadrøftelserne i Klima-, Natur- & Miljøudvalget og i Referencegruppen bestående af Klima-, Natur- og Miljøudvalget, Økonomiudvalget og øvrige gruppeformænd.

Ledelsesmæssig forankring

Klimaindsatsen i kommunens egen drift skal op i gear, og der er ledelsesmæssigt fokus på at opgaven løftes. Direktionen er styregruppe for den fælles klimahandlingsplan, og tager således ansvaret og en større administrativ styring af de store projekter.

Det daglige arbejde koordineres af klimasekretariatet og varetages af de afdelinger, der er ansvarlige for indsatserne. Det fremgår af den nærmere beskrivelse af indsatserne i de følgende kapitler, hvor indsatsen er forankret.

Igangsættelse og opfølgning

KNMU og Byrådet vedtager den fælles klimahandlingsplan efter indstilling fra Direktionen. Der gives en årlig status til Byrådet på indsatsernes fremdrift. Direktion følger indsatserne via en halvårlig status fra klimasekretariatet.

Opdaterede, relevante data skal gøres tilgængelige for de involverede aktører som Direktionen, klimakontaktpersoner og relevante MED-udvalg for opfølgning på indsatserne.

Fagforvaltninger

Politisk koordinering

Handlinger og indsatser foregår i alle fagforvaltninger på baggrund af fagudvalgenes egne klimahandlingsplaner og denne fælles klimahandlingsplan. Koordinering ift. politiske udvalg og Direktionen som styregrupper sker via Klimasekretariatet.

Opgavefordeling - FÆLLES & ALLE

Implementering af indsatserne i den fælles klimahandlingsplan sker med udgangspunkt i de afdelinger, der har den faglige ekspertise.

Det er således Kommunale Ejendomme i Teknik & Miljø, der står for indsatserne om bygninger. Det er Økonomi & Arbejdsmarked, der står for indsatser om forbrug, indkøb og It. Og de to aktører arbejder tæt sammen om at se på nye investeringsmodeller og energiopfølgning. Den grønne transportpolitik, der udarbejdes af HovedMED, implementeres via den centrale HR-afdeling.

Alle forvaltninger er ansvarlige for at implementere de indsatser og mål, der gælder for alle, og Klimasekretariat og kommunikationsafdelinger hjælper til. Den lokale forankring skabes sammen med egen ledelse og relevante Fag- og LokalMED.

FÆLLES			ALLE
Bygninger Kommunale Ejendomme	Forbrug, indkøb & IT Økonomi & Arbejdsmarked	Grøn transportpolitik HR + HovedMED arbejdsgruppe	Indsatser for ALLE Klima-kontaktpersoner
Optimeret brug af m ²	Styring af forbrug	Vedtagelse af grøn transportpolitik	Kommunikationsindsats <i>Sammen med kommunikationsafdeling og klimasekretariat</i>
Databaseret energistyring	Adfærd	Implementering i organisationen	Lokal forankring <i>Sammen med egen ledelse og fag- og lokalMED</i>
Koordineret energioptimering	Indkøb & udbud		Opfølgning <i>Sammen med egen ledelse og fag- og lokalMED</i>
Klimaselskab	IT		
Strategi for bæredygtig byggeri			
Nye investeringsmodeller			
Opfølgning på energiforbrug			
Fælles opgave KE+ØA			

Opgaverne der er FÆLLES varetages af de ansvarlige afdelinger, hhv. Kommunale Ejendomme, Økonomi & Arbejdsmarked og HR sammen med HovedMEDs arbejdsgruppe om grøn mobilitet. Indsatserne der gælder for ALLE varetages i hver forvaltning og afdeling med hjælp fra klimakontaktpersoner, Fag- og LokalMED og kommunikationsafdelingerne.

1 Bygninger – anvendelse, energistyring, energioptimering og solceller

FÆLLES

Som følge af Vejle Kommunes klimaplan er der udarbejdet en Strategi for Bæredygtigt Byggeri, som blev vedtaget af Byrådet 22. april 2022. En handlingsplan for 2024 forventes vedtaget primo 2024. Visionen med strategien er at udvikle en økonomisk effektiv og bæredygtig bygningsmasse, som understøtter nuværende og fremtidige behov for løsning af kerneopgaven, trivsel, sundhed og sammenhængskraft. Visionen understøttes af tre overordnede mål for bygningsmassen – Kloge bygninger, Sunde bygninger og CO2-efektive bygninger.

Strategiens vision understøttes yderligere af den igangværende bygningsanalyse, som indgik i budgetforliget 2023-2026. Bygningsanalysen skal afdække placering og anvendelse af nuværende og evt. kommende kommunale bygninger, hvor der ligeledes er fokus på strategisk placering med øje for samdrift og tilgængelighed.

Bygningsanalysen forventes færdig i 2. kvartal 2024 og er et væsentligt afsæt for at optimere brugen af bygninger. Der skal med afsæt i bygningsanalysen nærmere fastlægges, hvordan der organisatorisk kan sikres en øget strategisk styring med henblik på at optimere brugen på kort og lang sigt, for, at visionen i strategien om at udvikle en økonomisk effektiv og bæredygtig bygningsmasse realiseres. Dette arbejde er således også direkte forbundet med seneste budgetaftale 2024-2027, hvor der ønskes en analyse af brug og vedligehold af kommunale bygninger.

Vejlen mod en mere økonomisk effektiv og bæredygtig bygningsmasse er en indsats, som vi er fælles om på tværs af forvaltninger. Det forudsætter et stærkt samarbejde og koordinering ad flere spor. Der er fokus på:

- Optimeret brug af m²
- Databaseret energistyring
- Koordineret energioptimering, herunder energirenovering og/eller konvertering af varmekilder

Databaseret energistyring vil være udrullet medio 2025, når man har etableret Energy Management System (EMS) og konverteret CTS på de udvalgte steder. Dette er en samlet indsats for forbedret indsamling af energidata for at sikre energirigtig drift af de kommunale bygninger, som udover at bidrage positivt til klimaaftrykket yderligere forventes at indebære en driftsmæssig økonomisk gevinst. Når systemet er implementeret og CTS konverteret de pågældende steder, ligger der en større opgave i aktivt at anvende data og herigennem påvirke adfærd – i høj grad et samarbejde mellem Kommunale Ejendomme og bygningsejere.

Energioptimering kan ske ved energirenovering og/eller ved konvertering af varmekilder. Konvertering af varmekilder forudsætter økonomi. I 2023 konverteres varmforsyningen på Smidstrup Skærup Skole og hal fra naturgas til varmepumpe. I 2024 er der ikke afsat budget til yderligere konvertering.

Som en del af budgetaftalens spor 2 er der igangsat en indsats for at udvikle et koncept for investeringsmodeller til finansiering af projekter med positiv økonomisk bundlinje, hvor der i økonomien tages højde for de forventede klimateffekter. Der skal i denne forbindelse også være opmærksomhed på de gevinster forskellige klimatiltag kan have for et lokalområde.

Nye klimavenlige investeringsmodeller skal tage højde for investeringer, der skal reducere CO2-udledningen. Der kan i den sammenhæng være tale om investeringer med en længere tilbagebetalingstid som modellerne skal være i stand til at imødekomme.

Energirenovering af kommunens bygninger og konvertering fra gas- og oliefyr til vedvarende energi og fjernvarme i de kommunale bygninger forventes at være oplagte emner for en ny investeringsmodel.

Solceller på kommunale tage

I Vejle Kommunes klimaplan er der et mål om, at 30 % af den strøm, der bruges i kommunens geografi, skal produceres af solceller, der står inden for kommunegrænsen. Vejle Kommune ønsker aktivt at bidrage til dette mål ved blandt andet at gøre det juridisk muligt at opsætte solceller på kommunale tage. Der oprettes derfor et kommunalt ejet selskab, der kan etablere og drifte solceller på de kommunale tage, hvor det findes hensigtsmæssigt. Vejle Kommunes Klimaselskab ApS forventes at være stiftet primo 2024. Mere konkrete mål vil blive tilvejebragt efterhånden, som konkrete projekter bidrager til viden og læring og nærmere analyser udarbejdes.

Tidsplan

Ansvarlig afdeling	Deadline	Handling	Beskrivelse
Kommunale ejendomme	2. kvartal	Optimeret brug af m ²	<i>Der arbejdes med indsatser vedr. optimeret brug af m² i regi af bygningsanalysen. Bygningsanalysen forventes at være færdig i 2. kvartal 2024.</i>
Kommunale ejendomme	Medio 2025	Databaseret energistyring	<i>Samlet indsats for forbedret indsamling af energidata for at sikre energirigtig drift for de kommunale bygninger. Etablering af Energy Management System (EMS) og konvertering af CTS i de valgte bygninger forventes fuldt udrullet medio 2025. Databaseret energistyring giver mulighed for at synliggøre energiforbruget og kan danne afsæt for dialog og faglig rådgivning for en energirigtig adfærd og reduktion af energiforbruget.</i>
Kommunale ejendomme	Løbende	Koordineret energioptimering, herunder energirenovering og konvertering af varmekilder.	<i>Midlerne afsat til energieffektivisering i budget 2023 anvendes til konvertering til varmepumpe på Smidstrup-Skærup Skole. Der er ikke afsat midler i Budget 2024 og frem til energirenoveringer. Kan dog evt. finansieres via investeringsmodeller, afhængigt af den konkrete model og krav omkring tilbagebetalingstid.</i>
Kommunale ejendomme	Primo 2024	Klimaselskab	<i>Vejle Kommune klimaselskab til etablering og drift af solceller forventes at være stiftet primo 2024.</i>
Kommunale ejendomme	Løbende	Strategi for bæredygtigt byggeri	<i>Løbende fokus på at understøtte strategiens mål omkring bæredygtigt byggeri. Handlungsplan 2024 implementeres løbende.</i>
Kommunale ejendomme og Ø&A-Økonomi	Ultimo 2024	Nye investeringsmodeller	<i>Investeringsmodel vedr. energioptimering på kommunale bygninger.</i>
Kommunale ejendomme og Ø&A-Økonomi	Løbende	Opfølgning på energiforbrug	<i>Energirådgivningen på baggrund af EMS understøttes og suppleres af den økonomiske opfølgning.</i>

2 Forbrug, indkøb og IT

FÆLLES

Vejle Kommune køber varer og ydelser for ca. 2,3 mia. kroner om året. På baggrund af en gennemgang af fakturadata har det vist sig, at der er et betydeligt potentiale for at reducere klimaaftrykket fra kommunens forbrug.

I budgetforlig 2024-2027 udtrykkes et politisk ønske om at udvikle et koncept for styring af kommunens forbrug med fokus på at nedbringe kommunens klimaaftryk. Det kan gribes an ved at sættes handlinger i værk ud fra tre overskrifter:

Målsætning & delmål for kommunens klimaaftryk

Monitoreringsværktøj til løbende styring og opfølgning

Forbedret beslutningsstøtte

via fx konkrete beregninger i klima og resiliensafsnit i sager, herunder business cases og skyggepriser på CO₂

Med denne fælles klimahandlingsplan indføres et nyt, overordnet mål for indkøb:

Kommunen som organisation skal stræbe efter en reduktion på mindst 40% i forhold til 2022, hvilket svarer til 50.000 tons CO₂ ækvivalenter inden 2030.

På tværs af organisationen skal der arbejdes med at indføre delmål om klimareduktionen på konkrete emner.

For at følge den overordnede målsætning om reduktion af klimaaftrykket fra kommunens indkøb, kan der indføres et system til at monitorere udviklingen i de typer af indkøb, der har et højt klimaaftryk.

Klimakonsekvensen som følge af konkrete beslutninger kan være kompleks at beregne, og der skal derfor gøres en indsats for at udvikle og afprøve nye beregningsmetoder og måder at opstille business cases på. Det kan også være illustrativt at arbejde med en CO₂ skyggepris, der udtrykker omkostninger i kroner per ton reduceret CO₂ ved et givent tiltag.

For at teste forskellige tilgange til at ændre adfærd, skal der udføres en række pilotforsøg i form af økonomiske incitamenter som fx en kompensation for reduktion i klimaaftryk. Udgangspunktet er, at de grønne indkøbsvalg vil kunne blive mere attraktive, hvis der er en form for belønning.

Hele den økonomiske model for investering i grønne løsninger skal gentænkes, så den kan rumme, at der nu er flere bundlinjer. Det er ikke kun økonomien, der spiller en rolle, det gør også det klimamæssige fodaftryk fra kommunens aktiviteter. Klimaet skal have en plads i de økonomiske modeller, selvom det kan betyde længere tilbagebetalingstider.

Ved siden af nye værktøjer og data kan forbruget styres via indkøbssystemet, hvor parametre som vareudbud, levering og information kan hjælpe omstillingen på vej.

It-afdelingen kan reducere forbruget af it-udstyr ved at reparere det, og der kan indføres endnu mere styring af strømforbruget i alt it- og netværksudstyr.

Forbrug og indkøb sker typisk i hver enkelt afdeling, men klimasekretariatet, centrale økonomi- og udbudsenheder og kommunikationsfolk kan opstille og formidle rammerne for, at det er de grønne valg, der træffes.

Tidsplan

Ansvarlig afdeling	Handling	Beskrivelse
Ø&A-Økonomi i samarbejde med Klimasekretariat og centrale aktører i klimaarbejdet	Styring af forbrug	<i>Målsætning for kommunens klimaaftryk i form af centralt mål og delmål for reduktion af klimaaftryk fra forbrug.</i> <i>Monitorering af indkøbsdata for at kunne identificere og følge op på indkøbsområder med stor klimabelastning.</i> <i>Udvidet beslutningsstøtte ved at udvikle klima-business cases og metode til beregning af CO2 skyggepriser.</i>
Ø&A-Økonomi i samarbejde med Klimasekretariatet, Centralt Budget, ØA-Udbud og Kontraktstyring	Adfærd	<i>Pilotforsøg for at ændre forbrugsadfærd.</i> <i>Undersøgelse og test af økonomiske belønningssystemer</i>
Ø&A-Økonomi i samarbejde med Kommunale Ejendomme og Klimasekretariatet	Opfølgning på energiforbrug	<i>Opfølgning på og viden om den økonomiske udgift til energi kan understøtte og supplere den energirådgivning der ydes i Kommunale Ejendomme</i>
ØA-Udbud og Kontraktstyring i samarbejde med Klimasekretariatet og brugere	Indkøb & Udbud	<i>Undervisning og vidensdeling vedr. klimavenligt indkøb og forbrug.</i> <i>Gennemgang af varesortiment for at reducere miljøbelastende produkter og øge udbuddet af grønne produkter og tjenesteydelser.</i> <i>Reducere leveringsfrekvens ved indkøb.</i>
Ø&A-IT i samarbejde med brugere af PC'ere	IT	<i>Upcycling-værksted for at levetidsforlænge PC'ere.</i> <i>Energioptimering på netværksudstyr via digitale løsninger.</i>

3 Grøn transportpolitik

FÆLLES

Hvordan vi transporterer os, når vi er på arbejde, kan smitte af på, hvordan vi transporterer os i fritiden som borger. Hvis vi vænner os til at tænke grøn transport, når vi er på arbejde, er vi på vej til at ændre vaner. Og vi sender et signal om, at vi er en arbejdsplads, der tænker grønt og faciliterer den grønne transport.

En grøn transportpolitik har betydning for medarbejdernes ageren på deres arbejde og udarbejdes derfor bedst sammen med medarbejderne. Opgaven med at formulere en grøn transportpolitik er derfor lagt i HovedMED.

En arbejdsgruppe om grøn mobilitet under HovedMED har formuleret en grøn transportpolitik for alle medarbejdere i Vejle Kommune ud fra devisen om, at det grønne valg skal være det nemme valg. Den endelige transportpolitik er vedtaget i HovedMED d. 22. februar 2024.

Med den grønne, interne transportpolitik starter vi samtalen om, hvordan man transporterer sig grønt, når man er på arbejde, og når man pendler til og fra arbejde. Den grønne omstilling handler i høj grad om, at vi alle skal ændre vores vaner, i større eller mindre grad.

Politikken skal ses som målsætninger, der indføres løbende frem mod 2026. Det vil sige, alle kan vænne sig til målene og de indsatser, der skal føre til, at de opfyldes. Ligesom med rygepolitikken, hvor der også var tid til at stoppe med at ryge.

Ved siden af den grønne transportpolitik, skal alle kommunens biler og maskiner og den kørsel der bestilles, omstilles til vedvarende energi frem mod 2030 jf. DK2020 klimaplanen.

Tidsplan

Ansvarlig afdeling	Deadline	Beskrivelse
Koncern HR	Frem mod 2026	Implementering af transportpolitik for alle ansatte herunder kommunikationsindsats.
HovedMED og FagMED	Frem mod 2026	HovedMED og de lokale FagMED inddrages i arbejdet med implementering og årlig opfølgning.

Indsatser for ALLE

Med udgangspunkt i den vedtagne DK2020 klimaplan har klimakontaktpersonerne fra alle forvaltninger i fællesskab formuleret en række mål, som gælder for ALLE, og som implementeres individuelt i hver forvaltning.

For alle mål gælder, at hvis der kan være barrierer, der gør, at en konkret indsats bliver unødvendig dyr med nuværende tilgængelige løsninger, så kan man være nødt til at slække på målet lokalt.

Mål der gælder for ALLE er følgende

Klimabevidsthed:

- 4 Klima og bæredygtighed er integreret i hverdagen i alle Vejle Kommunes institutioner og administrationsenheder. (Mål i DK2020 klimaplanen)

Klimatilpasning:

- 5 Alle kommunale bygninger er klimatilpasset mht. til oversvømmelser. Alle kommunale udearealer er tilpasset ift. hedeølger. (Mål i DK2020 klimaplanen og henstilling i Klimatilpasningsplan fra 2022)

Forbrug:

- 6 Kommunens samlede klimaaftryk fra forbrug er i 2030 reduceret med 40 % ift. 2022. (Nyt, ambitiøst mål).
Der ligger seks delmål under forbrug, se næste side.

De opstillede mål ledsages af en række gode råd til, hvordan de kan udmøntes lokalt.

Indsats 6 Forbrug

Kommunens samlede forbrug er i 2030 reduceret med 40 % ift. 2022.

6.a Indkøb og ressourcer:

Alle medarbejdere har fokus på at minimere affald, genbruge, genanvende, sortere rigtigt og reducere sit ressourceforbrug.
(Justeret ift. mål i DK2020 klimaplanen)

6.b Events og møder:

Alle møder og events afholdes med udgangspunkt i de grønne guidelines fra Kultur & Sundhed. (Nyt mål)

6.c Kost og madspild:

Madspild og CO₂-udledning fra kosten i offentlige institutioner og kantiner er reduceret med 50 % ift. 2022. (Justeret ift. mål i DK2020 klimaplanen)

6.d Grøn transport:

Al kommunal kørsel foretages på el eller andet fossilfrit brændstof, også personbefordring, skolebuskørsel, varebiler og på Materielgården. (Justeret ift. mål i DK2020 klimaplanen)

6.e Energirigtig adfærd:

Fastholde energikrisens energirigtige vaner. ift. reduktion af el, vand og varme (Nyt mål)

6.f Dialog med leverandører:

Der indbydes til dialog og søges rådgivning om produkter og varers klimaaftryk hos leverandører – også på indkøb der foretages udenfor indkøbsaftalerne. (Nyt mål)

Tidsplan

Ansvarlig afdeling	Deadline	Handling	Beskrivelse
Central kommunikation/TM kommunikation	Medio 2024	Kommunikation	For at nå ud til alle afdelinger laves en samlet kommunikationsindsats med formidling af målsætninger og virkemidler.
Alle klimakontaktpersoner	December 2024	Lokal forankring	De enkelte klimakontaktpersoner har ansvaret for sammen med egen ledelse, FagMED og LokalMED at udbrede de fælles mål for alle og iværksætte handlinger, der fører til forandring i hver enkelt afdeling.
Klimakontaktpersoner og klimasekretariatet	Frem mod 2030	Opfølgning	Klimakontaktpersonerne videndeler løbende og indberetter fremdrift til klimasekretariatet for årlig status.

Gode råd til implementering af klimamål

Det står den enkelte forvaltning frit for, hvordan man vil opnå de mål, der gælder for ALLE.

I det næste afsnit fremgår en række foreslag til hvilke handlinger, man kan indføre for at nå målene.
Listen er ikke udtømmende

Viden og klimapulje

Tag fat i klimasekretariatet, hvis du har andre spørgsmål vedr. klimainsatser eller har brug for hjælp til at finde mere viden.

Klimasekretariatet er:

Lisbet Wolters, Klimachef, liwol@vejle.dk

Jette Vindum, Klimakoordinator, jevin@vejle.dk

Sabrina Ruzanski, Klimakoordinator, sagru@vejle.dk

Ulla Pia Geertsen, Klimakoordinator, ulpge@vejle.dk

Alexander Tranberg Riis, Klimaanalytiker, altje@vejle.dk

Klimasekretariatet er også behjælpeligt med gode råd ift. at søge midler i KNMU's klimapulje.

Sådan kan vi arbejde med målene:

Klimabevidsthed

- Vi sørger for at alle vores medarbejdere kender til målene i klimaplanen og den relevante klimahandlingsplan
- Vi opbygger et fælles niveau af klimabevidsthed for alle medarbejdere
- Vi sørger for, at alle nye medarbejdere bliver introduceret til vores klimamål og klimabevidsthed i forbindelse med opstart

Klimatilpasning

- Vi indretter vores udearealer, så de kan håndtere regnvand lokalt
- Vi indretter vores udearealer grønt, så de skaber skygge og godt mikroklima i de varme somre og skaber merværdier ift. biodiversitet
- Vi sikrer vores bygninger, så vi ikke får oversvømmelser

Kost og Madspild

Forbrug

- Vi serverer højst oksekød en gang om ugen
- Vi serverer altid et vegetarisk alternativ
- Vi optimerer vores produktion, så vi mindsker madspild
- Vi bestiller ikke oksekød, når vi bestiller mødeforplejning og middage ude
- Vi overvejer om køkkenpersonale skal sendes på kursus i klimavenlig kost

Grøn Transport

Forbrug

- Vi indarbejder vores transportpolitik i dagligdagen
- Vi køber og leaser biler på el
- Vi overvejer at lease/leje biler, der kan bruges som delebiler af borgere uden for arbejdstid
- Vi deler kommunens biler på tværs af forvaltninger for at få dem brugt mere
- Vi gennemgår brugen af de køretøjer, vi har via et flådestyringsværktøj, og tilpasser antallet af biler
- Vi oplyser alle vores medarbejdere om, hvordan de kører mest energirigtigt i bilerne
- Vi tager ikke på studieture til udlandet, medmindre vi kan tage toget eller en bus
- Vi bestiller en elbus, når vi skal på bustur

Energiforbrug

Forbrug

- Vi tænker over vores varmekonsum – og holder os helst omkring 20 grader
- Vi prøver at undgå elektrisk køling om sommeren
- Vi har fortsat fokus på at slukke lyset efter os
- Vi minimerer vandforbruget
- Vi får inspiration til energisparekampagner fra GreenTeam

Indkøb og ressourcer

Forbrug

- Vi danner os et overblik over vores afdelings klimaaftryk. For årene 2021 og 2022 kan vi bruge vores interne CO₂-oversigt.
- Vi har fokus på at reparere ting frem for at købe nyt
- Vi undersøger genbrugsmuligheder, inden vi køber nyt
- Vi bruger appen genbrug inventar, når vi mangler nye møbler
- Vi forebygger affald ved at benytte ting, der kan genbruges, vaskes osv.
- Vi sorterer i alle fraktioner på alle arbejdspladser
- Vi finder inspiration til affaldssortering i projektet Reflow
- Vi overvejer at leje udstyr i stedet at købe nyt
- Vi bliver gode til at låne udstyr på tværs af afdelinger og forvaltninger

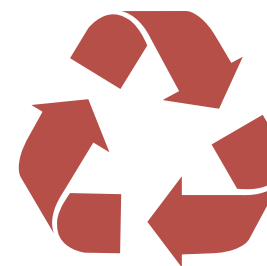
Events og møder

Forbrug

- Vi stiller krav til leverandører om klimavanlig kost (planterigt og fri for oksekød)
- Vi stiller krav til leverandører om affaldssortering der, hvor vores arrangement afholdes
- Vi stiller krav til leverandører om ikke at bruge engangsservice
- Vi stiller krav til leverandører om minimering af emballage, og at emballage skal tages retur og genbruges
- Vi stiller krav til leverandører om at transportere deres varer til os med eldrevne køretøjer
- Vi bruger i høj grad lokale leverandører med kort transportafstand
- Vi skal i videst muligt omfang sikre, at behov for strøm er dækket af fastnetstrøm
- Vi skal undgå brug af generator, der er drevet på diesel og benzin

Dialog med leverandører

Forbrug

- Vi går i dialog om produktets klimaaftryk
- Vi efterspørger så vidt muligt grønne transportmidler, elværktøj og mest mulig genbrug, når vi indkøber ydelser.

LABORATORIE

Fælles om grøn mobilitet

- Transportpolitik for os, der er ansat i Vejle Kommune

Et ambitiøst afsæt

Vejle Kommunes byråd har sat en ambitiøs kurs for arbejdet med klima, bæredygtighed og resiliens. Politisk er der vedtaget klimaplan og handleplaner mv. for alle dele af den kommunale virksomhed. En af indsatserne i klimahandlingsplanen er, at der udarbejdes en grøn transportpolitik for ansatte i Vejle Kommune. Det er også besluttet, at kommunens bilpark fra senest 2030 skal være eldrevet.

Byrådet har ligeledes i 2023 vedtaget en vision for Vejle Kommune, hvor det bl.a. er ambitionen, at ”Vi giver mere, end vi tager”. Herunder at ”vi passer på vores klima i alt, hvad vi gør”.

Fælles målsætninger – lokal udmøntning

Den grønne transportpolitik er udarbejdet af HovedMED og opstiller værdier og principper for, hvordan vi ønsker, at vi som ansatte skal transportere os, med respekt for løsning af kerneopgaven og lokale forhold. Politikken gælder når vi er på arbejde, og gerne også når vi pendler til og fra arbejde.

Målsætningerne i Klimaplanen er fælles for alle, men rammerne og opgaverne for

kommunens ca. 10.000 ansatte er meget forskellige. Derfor drøftes politikken lokale udmøntning i MED-udvalgene på de enkelte arbejdspladser.

Fælles om grøn mobilitet – vores principper:

I arbejdstiden vælger vi altid den grønneste, effektive transportform. Det betyder, at:

- Vi overvejer altid, om et møde kan tages online.
- På kortere afstande, under 4-5 km, er vores normale førstevalg at (el)cykle eller gå.
- På længere afstande kører vi så vidt muligt sammen i elbiler eller tager kollektiv transport.
- Vi er ikke bange for det danske vejr – det handler om påklædning. Men vi har respekt for sikkerhed f.eks. i forbindelse med glat føre eller nedsat sigtbarhed.
- Der skal være reelle, konkrete muligheder for grøn transport til rådighed for de ansatte. Er der en elcykel, skal der være hjelm og refleksvest til rådighed.

Udenfor arbejdstiden

Vi opfordrer til grøn transport til og fra arbejde (cykel, gang, offentlig transport og samkørsel).

Vi arbejder for at etablere gode faciliteter, der gør det grønne alternativ nemt og attraktivt. Mulige lokale tiltag kan fx være:

- God og sikker parkering til cykler og ladcykler tæt på arbejdspladsen.
- Lademulighed til elcykler.
- Parkeringsfordele for samkørende.
- Omklædning og evt. badefaciliteter til cyklister.

Det grønneste, effektive transportvalg

I bytrafik er det ofte lige så hurtigt at transportere sig på elcykel som i bil. I myldretiden kan det nogle gange endda være hurtigere. Tid til parkering har også betydning. I nogle områder kan det være vanskeligt at finde en parkeringsplads til bil tæt på. Måske skal man nogle gange lede længere eller parkere lidt væk? Oftest er det enklere og hurtigere at parkere en (el-)cykel tæt på. En ladcykel på el vil muliggøre transport af varer.

Nogle gange er den effektive løsning at gå. Skal du f.eks. korte afstande kan det være hurtigere at gå end at booke og hente en elcykel.

Skal du transportere dig over længere stræk på landevej uden for byzone, så vil elbilen eller kollektiv transport være de effektive valg. Kollektiv transport i tog eller bus vil også være den grønneste transportform for rejser til udlandet. Vi benytter kun fly, når det er eneste, praktiske transportløsning.

Som ansatte overvejer vi altid, hvad der er det grønneste, effektive transportvalg i situationen. Det grønne valg behøver ikke fjerne tid fra kerneopgaven. Det handler ofte om, at vi sammen skaber nye vaner. Vi overvejer også altid det grønne valg, når vi er på tur med vores borgere.

Vi har respekt for lokale forhold som natarbejde, transport af større genstande, personlige forhold, handicap osv., der fx gør, at det ikke er hensigtsmæssigt at cykle. Politikken udgør et værdisæt og principper, som vi i videst muligt omfang arbejder hen imod, med respekt for kerneopgaven og lokale forhold.

Politikken træder i kraft ved vedtagelsen, men for at give tid til lokale dialoger og løsninger forventes den først fuldt implementeret på alle arbejdspladser fra foråret 2026.

Klimahandlingsplan
Vejle Kommune
som virksomhed
2024-2025